

MANIFEST RESTAURACE RODINY A VZTAHŮ

Drazí bratři a sestry, vážení přátelé, pokoj Vám!

Když dovolíte, začnu osobním příběhem, který jako mozaika zapadl ke slovu, nad nímž přemýšlím. Pochopíte, že je to určitý obraz, skrze který ke mně Bůh promlouval. A skrze tento obraz se dostanu nakonec k dnešnímu poselství.

Událost, kterou vám budu vyprávět, je stará doslova jenom pár dní. Po delší době jsem se mohl vydat na svou oblíbenou **modlitební výpravu do hor**.

Když jsem brzy ráno vylezl z autobusu na Pomezních boudách, nazul si sněžnice a udělal první kroky ve sněhu, došlo mi, že to nebude cesta snadná. Přestože jsem poměrně zkušený chodec a snad i něco vydržím, zažil jsem při výšlapu na Sněžku chvíle, kdy jsem měl **pokoušení** svalit se za nějakou vysokou návěš sněhu a chvílku si zdřímnout. Věděl jsem, že **to nesmím udělat**, a tak jsem prosil o vytrvalost a odhodlání dojít tam, kam dojít mám.

Když jsem ráno vycházel, bylo chvíli vidět modré nebe a studeně foukalo, jenže časem **krajinu zahalily mraky a mlha**. Když jsem vstoupil do otevřeného terénu, vítr v nárazech zesílil a z boku do mě bušila sněhová krupice. I ve sněžnicích jsem dost **hluboko prošlapával**, protože sněhu napadlo víc, než prorokovali mrakopřevci. Na Traversu a hřebeni pak byla chvílemi dohlednost jen asi 15-20 metrů. Během cesty vzhůru do bílé tmy jsem za chvíli **vypadal jako orientační tyče**. Z pravé strany jsem byl já i batoh namrzlý a začaly se na mě vytvářet ty **známé ledové zmrázky**. (Znáte to, jak mají tyče ty dlouhé bílé rampouchy na boku.)

Naštěstí jsem **cestu dobře znal**, a tak i přes některé vyvrácené a chybějící orientační tyče jsem trefil správně. Když jsem se konečně vyplahočil na Sněžku a našel kapli jenom díky tomu, že jsem do ní téměř narazil, zjistil jsem, že je nejen kompletně omrzlá, ale hlavně zavřená. **Boží stánek neviditelný a nepřístupný!**

Byl jsem na Sněžce úplně sám. Nikde nikdo! Stalo se vám to někdy? Ale také žádné útočiště před nepřízní počasí. Všude bílo a skučící vítr. Stěží jsem našel závětrí mezi zavřenou Polskou boudou a návějí sněhu, kde bych si mohl chvílku odpočinout a dát si z termosky teplou kávu.

Možná po deseti, snad až po patnácti minutách se z mlhy a mraků postupně vynořili první chodci. Nakonec nás bylo v jednom okamžiku po vrcholu hory roztroušeno asi deset.

A teď možná ta **nejzajímavější část**: na každou výpravu nosím v batohu malý Nový zákon, obvykle Slovo na cestu. A někdy obdaruji během společné cesty chodce, kterého na cestě potkám, a s nímž si popovídám. Nikomu nic nevnucuji, pouze nabídnu modlitbu, požehnání a k tomu zmíněné Slovo na cestu. **Určitě jsem vás natěšil** na to, co bude v mém vyprávění následovat.

Skutečnost ovšem byla taková, že jsem byl tak vysílený a promrzlý a ti, kteří se vydrápali nahoru, zrovna tak, že jsme byli rádi, že jsme přežili. Potěšilo nás, že vidíme živé duše. A nikdo z nás asi neměl moc síly a chuti na nějaké dlouhé povídání.

A tehdy se mě Pán Bůh dotknul. Můj ryze osobní prožitek se proměnil v obraz spojený s otázkami:

Co kdyby se tohle počasí a podmínky na Sněžce staly novým normálním a setrvalým stavem? Téměř nemožný a nebezpečný výstup, nevládné počasí, minimální viditelnost a nulový výhled, málo lidí, kteří pro vyčerpání nejsou schopni ani komunikovat? Boží stánek, který není vidět a je nepřístupný?

A ten obraz a otázky se mi přenesly na dobu, v které se **naše společnost nachází**. Tento týden došlo k určitému uvolnění. Někteří se radují, že se věci vrací takzvaně „do normálu“. Některé děti už směly do školy. Otevřely se některé obchody, povolila se venkovní tržiště, sportovci mohou na hřiště.

Ruku na srdce, opravdu tohle **považujeme** za návrat do normálu? Dětem se dvakrát týdně někdo šťourá v nose a během vyučování mají náhubky, pardon respirátory. Sportovci si ve dvou zahrají fotbal a to ještě bezkontaktně, na tržišti si sice koupíte vepřovou kýtu nebo sazenici rajčete, ale už ne vařečku nebo hrníček, no a k holiči vás stejně nepustí... a asi bych mohl pokračovat.

Poslechněte si ale někdy psychiatry, psychology a odborné doktory – u dospělých se ta téměř půlroční izolace začíná projevat syndromem vyhoření, zvyšujícím se alkoholismem a narůstající agresivitou, u dětí depresi a pocitem zbytečnosti a panikou. Odborní lékaři hořekují nad ročním zanedbáním preventivní léčby a nad rezignací na řešení vážných onemocnění.

Nechci se nikoho dotknout, někteří z nás – včetně mě – už někoho ztratili, ale už přeci **nejde mlčet k celkové situaci**. Sám za sebe tvrdím, že tohle už je mnohem vážnější situace, než se zpočátku zdálo. Nijak tím nepodceňuji to, s čím zápasíme, na druhou stranu si přiznejme, že jsme se nechali až příliš sevřít strachem o zdraví a život. Jenže ve skutečnosti o zdraví a život přicházíme.

Ještě se krátce vrátím ke svému obrazu. Drsná zkušenost výstupu se mě tak hluboce dotkla, že mě začaly napadat další otázky: *Dokážeme si vůbec připustit, že tento život-neživot, který nyní žijeme, je ve skutečnosti novým setrvalým stavem na několik dalších let? Že je to nový standard? Co když budou kostely a kaple znovu zavřeny? Co když budeme potkávat vyčerpané lidi, kteří nebudou mít sílu nic říkat a ani nebudou mít chuť něčemu naslouchat? Co když se budeme dál a dál podvolovat nařízením, z nichž jsou mnohá nesmyslná či hloupá? A dokonce se budeme bát cokoli říci, abychom se někoho nedotkli, nebo nebyli za kverulanty?*

Protože nechci skončit v trudných úvahách, raději se s vámi podívám na několik veršů, které nám mohou být právě v této době pomoci, a také praktickým povzbuzením, co můžeme dělat. Mám za to, že jde dokonce o určitý **návod do doby, která může na delší čas uváznout v podivných omezeních a nařízeních**, v takových, v nichž se právě nacházíme.

Základem dnešního slova jsou 1-4 verš 3. kapitoly listu do Kolos, a kdo máte s sebou Bibli, můžete spolu se mnou sledovat následující text:

Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě.

Vřele doporučuji si přečíst celou třetí kapitolu. Ostatně něco z ní zmíním i dále.

To nejdůležitější zjištění a největší jistota je pro nás zdůrazněna hned na začátku prvního verše: **PROTOŽE JSTE BYLI VZKŘÍŠENI S KRISTEM...**

Před dvěma týdny jsem z tohoto místa připomínal, co pro nás znamená vzkříšení Ježíše z mrtvých. Je to zcela nová realita: nový pohled na utrpení, bolest, smrt, ale i život.

Ježíšovo z mrtvých vstání znamená porážení smrti a návrat do života. Návrat do hojného života v plnosti a slávě. Připomínám tedy, že pokud věříme v Ježíše jako toho, kdo za nás zaplatil, zemřel, byl pohřben a vstal z mrtvých, pak pro nás platí že:

- smrt je porážena, spolu s ním povstáváme k věčnému životu
- opět se setkáme s těmi, kteří nás opustili a odešli v dobré naději vzkříšení
- zanecháváme za sebou všechna selhání a prohry, začínáme znovu
- pro tento život nás nemůže nic urazit ani zlomit ani zničit, protože jsme zemřeli sami sobě, tedy jsme svobodni od sebe sama

Pavel nás povzbuzuje k tomu, abychom – když jsme tedy vzkříšeni s Kristem, a vírou tuto skutečnost přijímáme – hledali to, co je nad námi. Tam, kde sedí Kristus na pravici Boží.

Otázka pro ty, kdo Bibli alespoň trochu znají:

- ***Co můžeme najít tam, kde sedí Kristus, tedy po pravici Boží?***

Nejspíš to, co vidíme na Ježíši a v jeho působení (a pokud byste si nebyli jisti, stačí pokračovat ve čtení té třetí kapitoly, kterou jsme spolu začali):

- Milosrdenství a soucit	- Věčnost
- Přímluvu a povzbuzení	- Odměnu a obdarování
- Naplnění a potěšení	- Svobodu a uzdravení
- Slávu a svatost	- Trpělivost
- Spravedlnost	- Lásku

V Bibli Kralické je to možná ještě lépe vyjádřeno: „***O svrchní věci pečujte, ne o zemské.***“

Ty věci, které jsme spolu vyjmenovali, mají být tím, co **máme hledat**, o co **máme usilovat**, co nás **má motivovat**, a o co se nakonec **můžeme opřít jako o skutečné hodnoty**. Když si je znovu pročteme, můžeme jen souhlasit, že jde o něco, o co každý člověk stojí, po čem touží, co vyhlíží.

Jenže naše každodenní realita je spíše taková, že často usilujeme o věci zemské, tedy **záležitosti a radosti pouhého přítomného okamžiku**.

- ***Co těmi zemskými věcmi Pavel myslí?***

Opět trochu napovím, že je najdeme v tom samém textu 3. kapitoly listu Koloským:

- Smilstvo	- Zlou touhu
- Necudnost	- Hrabivost
- Vášně	

Možná bychom řekli **touhu po uznání, moci a úspěchu**. Nic si nenamlouvejme: **všichni chceme být zdraví, bohatí, úspěšní, uznávaní, happy a dlouho naživu**.

Musím se však přiznat, že mě potěšil objev, který jsem učinil díky následujícím Pavlovým slovům. Jeho slova jsem pro sebe nazval **MANIFESTEM RESTAURACE RODINY A OPRAVDOVÝCH LIDSKÝCH VZTAHŮ**. Tento manifest nabízí našim životům plnost – tedy mnohem víc, než po čem toužíme. A dokonce se na tom můžeme sami aktivně podílet.

Kratičká vsuvka – když mluvím o **RESTAURACI**, nemyslím tím hospodu nebo jídelnu. Původní význam tohoto slova znamená **ZNOVUOBNOVENÍ** či **UVEDENÍ DO PŮVODNÍHO STAVU**.

Pavel nám velice prakticky ukazuje, co má být pro ty, kteří se rozhodli důvěřovat Ježíši, novou náplní života:

- Předně vědomí, že zdrojem tohoto nového života je Kristus, z něhož čerpáme (obrazně řečeno: je tu někdo, kdo už nám prošlapal cestu hlubokým neschůdným sněhem)
- Milosrdný soucit a vzájemná pokora
- Respekt a odpuštění
- Určitý řád v rodinách: děti ctí rodiče a rodiče mají pochopení pro děti
- Manželky prokazují úctu manželům a manželé projevují svým manželkám lásku
- Poctivá práce a zasloužená odměna
- Řád ve společnosti
- Respekt ve vzájemném postavení a zodpovědnosti

Když to takhle hezky vyjmenujeme, řeknete si: *No, to je moc hezký, jaký seznam si nám tu přečteš, ale co my s tím?*

Dobrá, pojd'me přemýšlet nad tím, že **nová realita, nový normál, je to, v čem nyní žijeme**. Že se to moc nezmění a klidně se může stát, že nás zase na podzim zavřou doma, že nás budou dělit na občany poslušné a neposlušné, že nás budou sortýrovat podle očkování nebo covid pasů – **to vše samozřejmě s tvrzením, že jde o naše všeobecné blaho a zdraví**. A že nakonec bude i Boží stánek pro mnohé neviditelný a zůstane zavřený.

Nemohu si pomoci, ale je to podobné, jako událost před dvaceti lety. Po útocích na Newyorské mrakodrapy se Američané poprvé v historii dobrovolně **zřekli určitých svobod, aby si zajistili bezpečí**. Po dvaceti letech vidíme, že **nemají ani plnou svobodu, ani plné bezpečí**. Jak rychle a snadno zapomínáme!

I naše další realita už bude zřejmě jiná, než byla před rokem. Z rozhovorů vím, že mnozí žijí v sevření a obavách, co bude dál.

Vnímám, že ani s církví to není o mnoho slavnější. Ustala spousta aktivit, některé se přesunuly alespoň do virtuálního prostoru (a pak stačí, aby přestal jít Internet, a je vymalováno). **K mnoha věcem církev dnes trpně mlčí**. Více než rok jsem neslyšel prorocká varování, nebo napomínání v moci postavených. A je jen nemnoho společenství, která se schází tak, jako my.

Stále jsem však přesvědčen, že se nemusíme bát. Pořád máme možnosti, jak věci změnit. Domnívám se, že jsme v situaci, kdy z této nouze můžeme vydobýt ctnost. Pokusme se v našich rodinách, ve vztazích a kontaktech (ať už mezi přáteli, ve škole, či v práci), které kolem nás tu a tam zůstaly ještě trochu normální, **uplatňovat to, co jsme četli: respekt, milosrdenství, soucit, určitý řád a úctu, vzájemnou pokoru...**

Když nemůžeme společnost proměňovat zvnějšku, pojd'me ji proměňovat zevnitř – **zprostředka vlastních rodin! Pojd'me postupně zrestaurovat rodiny, sousedské vztahy, společenství, celou společnost. Pojd'me být aktivní v té zcela nové realitě, v níž právě žijeme, nečekejme na návrat toho původního! Možná se žádný návrat konat ani nebude.**

Vždyť k té proměně máme určitý návod: slovo, které jsme četli. A máme i prostředky změny: jsme jimi my sami, a také naše odhodlání a vytrvalost.

Ostatně tak to činila i prvotní církev. Snad proto ji první tři století tvrdého pronásledování nezničilo. Pojdme znovu hledat a uplatňovat ve svých rodinách to, co apoštol Petr **nazývá královským kněžstvem**. Tedy, že tím knězem, který před Boží tvář přináší modlitby a mezi své nejbližší usmíření a pokoj, je každý muž, každá žena v rodině. Že rodiče povzbuzují a trpělivě vedou své děti a děti naopak mají k rodičům úctu.

Jsem si jistý, že **proměna našich rodin způsobí proměnu** nejen společenství, ale může blahodárně působit i na vystrašenou a rozhádanou společnost. Budou-li Boží stánky opět zavřené – a může se to stát – pak **zůstanou otevřené v našich rodinách**. Zde se znovu v malých společenstvích můžeme naučit vyznávat hříchy jeden druhému, zvěstovat si odpuštění, povzbuzovat se, přimlouvat se na modlitbách jeden za druhého, společně lámat chléb při Památce Páně. Kristův lid byl v minulosti tím **dobrym kvasem, který probublal celou společností** a přinesl víru, naději a lásku, ale také vzdělání, soucit, pomoc, milosrdenství... **Není nejvyšší čas se navrátit k tomu všemu dobrému a požehnanému, co jsme díky Boží milosti dostali?**

Četli jsme u Pavla, že ...jste zemřeli a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě.

To je nesmírně osvobozující slovo – už nejde jenom o nás samotné a naše osobní zájmy. Náš život je skryt s Kristem v Bohu – nemusíme se o něj obávat. Naopak, tím, že jsme si **jisti věčností, můžeme mnohem lépe a účinněji proměňovat svou přítomnost**. A je to navíc spojeno s jedním skvělým zaslíbením – až se Ježíš ukáže jako ten náš skutečný život, pak se my s ním ukážeme ve slávě.

Začal jsem osobním příběhem a s ním dnes i skončím. Na Sněžku, kam jsem se sotva vydrápal, dorazily dvě mladé dámy. Ptaly se, kudy jsem šel a nakonec jsme zjistili, že jsem to byl já, kdo jim prošlapal cestu hlubokým sněhem. **A nečekaně mi poděkovaly**. Došlo mi, že jim díky mému namáhavému úsilí cesta trvala poloviční dobu.

Přátelé, i nám přeci Ježíš tu cestu prošlapal. Není se čeho bát! Jde jen o to, abychom udrželi směr jeho stop. Cíl je známý, cesta je jasná, jde jen o to, abychom nezabloudili, nevzdali to, nýbrž vytrvali. **I my mu můžeme na konci své cesty radostně a vděčně poděkovat. A je skutečně za co!**

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 18. 4. 2021)